

Reflexe předmětu Audiocafé

Poslední sezóna předmětu Audiocafé bude určitě období, které se zapíše do mého uvažování o dokumentární tvorbě natrvalo. Je to dáno jak spojujícím námětem, který velmi vystihoval období, v němž se sama nacházím, dokumenty, které spektrum daného námětu z mého úhlu pohledu pokryly pestře a nápaditě, ale hlavně poslechem debat s jednotlivými autory. Tyto debaty mi jako studentce dávají mnohem více, než bych od jednoho předmětu v rámci studia čekala, naplňují mě údivem a hlubokým respektem k různorodé práci, kterou dokumentární tvorba obnáší. Tento kurz jsem neabsolvovala poprvé, proto jsem opravdu velice vděčná, že mě stále posouvá dále a nepřestává mě inspirovat.

Nejjasněji se mi do paměti zaryla debata s Terezou Rekovou, jejíž práci dlouhodobě obdivuji a možnost vyslechnout si myšlenky, se kterými se potýkala při natáčení série To je pravda, napsala, mi udělala velikou radost. To, jakým způsobem pracuje s lidmi, kteří se v jejích dokumentech objevují, mě vedlo k hluboké pokoře nejen před výsledným dílem, ale před celým postupem její práce. Zvláště pokud posloucháme dokument o dezinformacích a slyšíme mluvit postavy, které jsou do nich hluboce ponořené, mohlo by to v nás lehce vyvolat pocit, že jsme možná v něčem lepší, lépe informovaní, kritičtější myslící, vzdělanější. Na respondenty bychom lehce mohli nahlížet spíše jako na objekty, než na skutečné lidi se svými vlastními životy a důvody, proč se dostali tam, kde jsou.

Toto se ale kvůli pokornému vztahu dokumentaristky k lidem, se kterými pracuje, neděje a výsledek její práce mě k nim spíše přibližuje, pokořuje mě samotnou ve chvílích, kdy bych se snad chtěla zasmát něčemu, co postavy říkají a co považuji za hloupost. Upřímná snaha nevytvářet zjednodušující karikaturu a opravdu co nejvěrněji přiblížit svět lidí, jejichž svět dokument zachycuje, mě inspiruje v tom, abych se ze všech sil snažila ve své práci postupovat stejně.

Mnohdy si totiž říkám, že vím, co chci říct, a i jak to chci říct a respondenty spíše využívám pro svou vizi. Debata s Terezou Rekovou mi připomněla, že tito lidé nejsou pouze postavami v mé práci, ale lidmi, kteří žijí barvitě životy předtím, než je potkám a budou muset žít i s následky, které vytvoří výsledek mé práce. Inspirovala mě v tom, abych tyto životy nezjednodušovala pro účely toho, co chci říct, ale více si vážila času, který mi věnují a ochoty sdílet se mnou část svého příběhu. Přístup Terezy Rekové mě opravdu velmi povzbudil a dal mi naději na to, že pokud u nás bude tvořit více autorů, kteří ke tvorbě přistupují s její pokorou a úctou k druhým, mohlo by to vést k větší empatii a pochopení mezi lidmi, které v dnešní době znatelně schází.